

آئین هیپی

هیپیگری اندیشه جدیدی است که در برابر «فلسفه اصالت عقل» قرار دارد.

مفهوم اصلی این کلمه محل اختلاف است. دسته‌ای این کلمه را از hip مشتق میدانند و آنرا در معنای «خراب کردن شادی و سرود» (۱) بکار می‌برند.

بعضی آنرا از لغت hipsters میدانند، یعنی خراب کردن. جوانانی که تحت تأثیر آثار رمان نویس معروف «برهنجان و مردگان» قرار داشتند از نسل- واخورده برآشته و این اصطلاح را بکاربرند. (۲)

آئین هیپی نوعی فلسفه عرفانی جدید است. عرفان قدیم تحت تأثیر اصول اجتماعی جامعه «دهقانگرائی» قرار دارد ولی این عرفان از خصوصیات جامعه صفتی است. چون بنیاد جامعه جدید در انقلاب صفتی انگلستان نهفته است و امریکا و ارث آنست، بطور خصوصی میتوان آنرا اندیشه‌ای انگلیسی و آمریکایی دانست که ریشه قدیمی در تاریخ دارد و دارای آثار و نتایج ذیراست:

1 - Interjection

۱- این تعریف یکی از دیاعیات فارسی را بخاطر می‌ورد:
ایام شبایست شراب اولیتر
با سبز خطان باده ناب اولیتر
در جای خراب هم خراب اولیتر
عالمه سربسر ریاطیست خراب

پس از جنگ جهانی ۱۹۳۹-۴۶، دونیزوی بزرگ در جهان وجود داشت، یکی جامعه سوسیالیستی و دیگری جامعه بورژوازی. سپس نیروی سومی بوجود آمد که «هیپیگری» نام گرفت که دین را اصل قرارداد و باصول فلسفه مادی و دونیزوی مذکور به مخالفت برخاست.

این دین میان خدا و دانش نوین «داروشناسی روانی» (۱) ارتباط ایجاد کرد و معتقد شد که در بیماریهای روحی (۲) میتوان از داروهای شیمیایی استفاده کرد در نتیجه داروهای مختلف مخصوصاً ال-اس. د. ۲۵ برای شناخت خدا بکار رفت و نیرومندی آن باندازه‌ای رسید که دولت امریکا مجبور ساخت اقدامات شدیدی در برابر این اندیشه معمول دارد. در نتیجه این اعتقاد، این نهضت را عرفان شیمیایی نیز نام نهادند.

این آزمایش روانشناسی را در امریکا، در زانویه ۱۹۵۹ تی موتی لیری (۳) که سی و هشت سال داشت و دکتر در روانشناسی بود آغاز کرد. لیری دارای اصلت خانوادگی ایرلندی است. ابتدا به مذهب کاتولیک عقیده داشت ولی سپس به «دین هندو» گروید و به «مرکز تحقیقات درباره شخصیت» (۴) در دانشگاه هاروارد، وارد گردید.

در اوایل ۱۹۶۰ دکتر لیری، داروئی بنام «هالوسی نوزن» (۵) را آزمایش کرد و مورد اعتراض دانشمندان دانشگاه هاروارد قرار گرفت.

در زانویه ۱۹۶۱، سازمان «بررسی روح انسان» (۶) در دانشگاه کالیفرنیا تشکیل گردید که بیست و شش مقام علمی و ادبی در آن شرکت داشتند. در این مؤسسه «الدوس هو کسلی» گفت:

1 - Psychopharmacologie

2 - Psychiatrie

3 - Tumoty teary

4 - Centre de recherches sur la Personnalité

5 - Hallucinagénés

6 - Contrôle de l'esprit humain

« برخی از داروهای شیمیایی میتواند در روح انسان افزونی ایجاد کند یا تولید نفرت کند و فکر انسان را از محدودیت بیرون آورده. »

سپس هوکسلی بالیری ملاقات کرد و آندو با یکدیگر متحده شدند.

درمه-اکتبر ۱۹۶۱، لیری با همکار پیست و هشت ساله خود، ریچارد-آلبرت، در هاروارد به تجربیات خویش ادامه داد، دانشجویان دانشگاه رامجذوب کرد و داروی پسیلوسیلین (۱) را ساخت ولی برخی از دانشمندان با تو صیه کردند دست ازاینگونه آزمایشات بردارد با وجود این بروزی داروی نیرومند تری (۲) ساختند و آنرا در جهان رواج دادند. در سال ۱۹۶۲ این دارو و همچنین ماری جوانا و مسی کالین (۳) در میان دانشجویان و نسل و اخورده طرفداران زیادی یافت.

در پائیز ۱۹۶۲، لیری « فدراسیون بین‌المللی آزادی بین‌المللی » (۴) را تأسیس کرد. از این گروه او لین دسته هیپیان بیرون آمدند. در بهار ۱۹۶۴، لیری و آلبرت تحت بازجوئی همکاران خود واقع شدند و از کادر تعلیماتی دانشگاه هاروارد معزول گردیدند.

در سال ۱۹۶۴، لیری با تفاق رالف متز نر (۵) « مجله پسی‌شدلیک » (۶) را تأسیس و منتشر کرد و طرفداران بسیاری یافت.

پسی‌شدلیک لفت جدیدی است که لیری و تن آنرا اختراع کردند، یعنی: بطور عمومی امری که موجب تحریک روح میشود و بطور خصوصی گسترش معرفت است از طریق داروهای خیال‌انگیز مذکور و برخی داروهای دیگر. در تکمیل این تعریف باید لباس‌ها و مراسم مخصوص رستورانها و فیلمها و ادبیات و

1 - Psilocyline

2 - L. S. D. 25

3 - Mari juana, Mescaline

4 - I. F. I. F.

5 - Ralph Metzner

6 - Psychédélyne

نمایشات را بر آن افزود. بهمین جهت میتوان آنرا عرفان آزمایشگاهی (۱) نام نهاد.

اندکی بعد لیری از کتاب مردگان تبیی اقتباس کرد و آنرا با افکار آمریکائیان مطابقت داد و از آن کتاب «تجربه پسی‌شدلیک» راتر تیپ داد در این کتاب نشان داد که داروچگونه میتواند مغز را از ساختمان معمولی آزاد سازد و انسان را به نامحدود برساند که در حقیقت سفری است به ملکوت.

سپس لیری در کتاب «طریقه و تقوی» تألیف لائوتسه، دست برد و با استفاده از آن اثر «نمایهای پسی‌شدلیک» را نوشت. باین تر تیپ علم بادین ارتباط یافت و تجربه شیمیائی بصورت عرفان‌جلوه گردید. خداوروح بادارو ترکیب یافت و دین‌شیمی بادین‌صنعتی ظاهر شد.

در زانویه ۱۹۶۶ هفت‌جامعه اولیه نمودار گردید و هیپی‌ها در جنگلهای سان‌فرانسیسکو و کالیفرنیا و نیویورک استقر اراد یافتند.

با وجود مخالفت شدید دولت آمریکا، این پدیده در کلیه دانشگاهها نفوذ کرد.

در سپتامبر همین سال لیری تشکیل دین جدید را بنام «اتحاد اکتشاف روحانی» اعلام داشت. سپس یکی از باران لیری دین مشابهی بنام «کلیسای آمریکای نو» تأسیس کرد.

در اکتبر ۱۹۶۶، در سان‌فرانسیسکو آئین مخصوص عشق‌میان موجودات روحانی، تحت عنوان «عشق درون» انجام شدو تعداد بیست و هشت هزار دختر و پسر جوان در آن شرکت کردند.

در سال ۱۹۶۷، هیپی‌ها در فرانسه راه یافتند. و «نیروی گل(۲)» نام گرفتند زیرا نظیر بی‌تلها در مو و لباس‌های رنگارنگ خود گل قرار میدادند.

در سپتامبر ۱۹۶۷ لیری به جنون «خودبزرگ بینی» (۱) مبتلا گردید و رفتار او موجب تفرقه و جدائی در آئین جدید شدگر و هی از هیپی‌ها که بخطرا داروها پی بردن برای رفتن به حال جذبه و خلصه بوسائل عرفانی دیگر توجه کردند.

باين ترتیب داروچای خودرا به تمرینات مرتابی داد. در نتیجه دراکتیر ۱۹۶۷ در جایگاه عمومی هی‌ها آنچه داشتند آتش زدن از قبیل گردن بند-لباسهای گلدار- مجله‌ها- تصویر و کتب لیری وغیره.

هنوز خاکستر این نهضت از میان نرفته بود که جنبش «برادری مردم آزاد» جانشین آن شد رهبر جدید هندوی خردمندی است که مهر بابا نام دارد.

مهر بابا، بالکلیه داروهایی که در نظر لیری گرامی بود مخالفت کرد؛ برخی از او اطاعت کردند و بعضی دیگر نه. ولی اصول این نهضت بنیاد کارفرار گرفت.

در ژانویه ۱۹۶۸، آئین جدید قدرت یافت و در حدود دو میلیون طرفدار بودست آورد. این گروه رامیتوان «فریبی» (۲) نام نهاد. انتخاب آنادار مهر بابا بعنوان رهبر چون از اهالی هند است نشان برخورد و اتحاد دادیان مسیح و بودا و فلسفه انسان خدا است. (۳)

* * *

بنیاد دیانت هیپی رامیتوان در پنج اصل دانست.

۱- مخالفت با «فلسفه اصلاح ماده» و بازگشت به طبیعت.
دو نیروی بزرگ جامعه؛ صنعتی کنونی بر بنیاد اقتصاد قرار دارد.

1 - Meyalomonie

2 - Freebie

۳- مبحث تاریخی و همچنین اصول اولیه آئین هیپی از اثر زیر اقتباس شده است:

Michel jancelot : je veux regarder Gieu en face, Paris, 1968

نیروی سوسیالیستی جهان طرفدار فلسفه اصالت ماده است و بخدا معتقد نیست.

نیروی جامعه سرمایه داری گرچه ظاهراً از فلسفه اصالت ماده پیروی نمی کند ولی در رفتار پیرو آنست در این گروه دین و خدا تا حدودی معتبر است که برای انجام مقاصد اقتصادی سودمند باشد و به پیشرفت سود سرمایه داران لطمه وارد نسازد.

چون آئین هیپی به فلسفه اصالت ماده معتقد نیست نمیتواند با اصول اجتماعی هیچیک از دو نیروی مذکور موافق باشد بهمن جهت حکومت دلار را محکوم میسازد و به ادیان جهان و خدا پناه میبرد و هم آهنگی بزرگ نزادهای انسانی را طالب است از این نظر جنبشی است بین المللی که از نظام کلی جامعه کنونی، مخصوصاً بورژوازی تنفس دارد. در باره کلمه نظام بطور کلی معتقد است که باید «همه چیز را شکست» در مورد جنبه فلسفی آن عقیده دارد «در روی زمین هیچکس نالایق نیست باید همه چیز را از میان برداختی در صورت لزوم خود را. کشتار دیگران را نیز باید با خنده پاسخ داد».

در نتیجه بازگشت به طبیعت شعار این گروه است. دیشه این اندیشه متعلق به آئین انقلابی قرن نوزدهم میباشد بر تخریب کلیه شئون اجتماعی است. (۱)

۱- حريم عشق را در گه بسى بالاتر از عقل است

کسى آن آستان بوسد که جان در آستین دارد

(حافظ)

حافظا ترك جهان گفتن طريق خوشدلیست
تا پندراری که احوال جهانداران خوشت

* * *

زهرچه رنگ تعلق پذیرد آزاد است
سر و ش عالم غیبم چه مژدها داد است
نشیمن تو نه این کنج محنت آباد است
ندا نمت که در این دامگه افتاد است
(حافظ)

غلام همت آنم که زیر چرخ کبود
چگوییمت که بمیخانه دوش مست و خراب
که ای بلند نظر شاهباز سدره نشین
ترا ذکنگره عرش میزند صفير

دان ژاک روسو فیلسوف بزرگ‌نیز از جمله کسانیست که در مقابل آئین عقل (۱) قد برافراشت و در آثار خویش پیشرفت داشت و تمدن را موجب تباهی انسان دانست و در کتاب «امیل» بستایش دین پرداخت. روسو در تحقیقات خود اختلاف تربیت الهی و بدیهائی را که انسان بجهان وارد کرده است یاد آور شد و عقل فلسفه و مردم جهان را محاکوم ساخت و معتقد شد که تعلیمات جدید با عقل سالم سازش ندارد.

عقل بمفهوم جدید موجب است که ما بخود اعتماد کنیم و به خطاهای عقلاً نی توجه نداشته باشیم. انسان باید «خود آگاه» را که منزه از گمراهی است راهنمای خویش سازد. بهمین جهت قهرمان موضوع تربیت در کتاب روسو، در خارج از قلمرو تمدن پرورش می‌باید و در محیط طبیعت بسرمیرد. این خاصیت گریز از جامعه صفتی و بازگشت به طبیعت از اصول اولیه آئین هیپی است. هیپی از کار کردن و شستشو و نظام اجتماعی روی گردان است از زندگی ماشینی و صدای گوش خراش راه آهن و فونی کولر و ظائز آن بیزار است و جز بار پشت خود بچیزی علاقمند نیست.

۳- عدم توسل بزور و خشونت:

در نظر هیپی دلار خدای جامعه سرمایه داری است و جز تجارت و پول سخنی در میان نیست. جامعه تمدن کتونی برای پیشرفت مقاصد اقتصادی خود طرفدار جنگ است بنابراین خدای آنها خدای آئین هیپی نیست زیرا بعینده این گروه خدا نمیتواند طرفدار جنگ باشد.

عكس العمل آنان در برابر ناملایمات اجتماعی نوین کناره گیری اجتماعی و سیاسی بدون توسل به ذود و تند خوئی است که انسان اراده می‌کند بطبیعت بازگردد.

این گریز مسالمت آمیز نتیجه پست شمردن طرق سود جوئی زندگی آمریکائی است که هیپی بحای آن عشق‌هم نوع را قرار میدهد و تنها یک جنگ

۱- در باره بازگشت به طبیعت از آثار Thorean نیز می‌توان استفاده کرد.

را جایز میداند و آن مبارزه درونی است .
بهمین جهت فلسفه هیپی اندرز میدهد که « عشق بورزید و جنگ نکنید » . (۱)

۳- گسترش معرفت درونی :

در این آئین ، مانند دیانت هند ، معرفت از طریق توجه به شخصیت نامحدود انسان بوجود می آید .

هریک از افراد باید حقیقت وجود خود را دریابد و به ارتباط افراد آدمی با یکدیگر آشنا گردد تا بتواند با کنشاف حقیقت درونی خود پردازد .
یک روحانی هیپی میگوید :

« ما چون عیسی و بودا ، اصلاح کنندگانیم . در عصر شیمی که رموز عرفانی کمیں میکشد باید خدارا در هریک از خود بیاییم و هم آهنگی عظیم کلیه نژاد های انسان را فراهم آوریم » (۲)
بهمین جهت است که جوانان « نیروی گل » مانند ، را بیندرانات تاگور معتقدند :

« شخصیت نامحدود انسان کامل نمیگردد مگر در یک هم آهنگی عظیم کلیه نژاد های انسانی » .
با زهم در تکمیل همین عقیده است که « آلین میشل » در کتاب خود از « لویس » نقل میکند که : « علم انسانی و مطالعات فرنگی »
« خدایان رو بروی ما باما سخن نمیگویند مگر وقته که خودمان دادای یک چهره باشیم » . (۳)

1 - Je veux reyarde

صفحه ۴۸-۴۹

2 - Crinsberg, Natts, Huxley

3 - Je veux regarder ...

صفحه ۱۹

ساقی بیار آبی از چشم خرابات تا خرقدها بشوئیم از عجب خانقاہی
زفکر تفرقه باز آی تاشوی مجموعه بحکم آنکه چوشد اهر من سروش آمد
در بحر مائی و منی افتاده ام بیار می تا خلاص بخشم از مائی و منی
(حافظ)

این شعار اشعار حافظ را چنین در خاطر انسان زنده می‌سازد :

بر در میخانه رفتن کار یک رنگان بود
خود فروشان را بکوی می فروشان راه نیست
هر چه هست از قامت ناساز بی اندام ماست
ورنه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست
بنده پیر خراباتم که اطفش دائمست
ورنه لطف شیخ و زاهد گاههست و گاه نیست
حافظ از بر صدر ننشیند ذ عالی مشربیست
عاشق دردی کش اندر بند مالو جاه نیست

۴- مستی و راستی :

برای نفوذ در قلمرو مجهول نامحدود ، از طریق داروهای شیمیائی میتوان معرفت درونی را گسترش داد و به عالم حقیقت الهی راه یافت . خدای حقیقی نه مرده است و نه گمشده است، بلکه در درون آن دیده، در انتظار انسان است. داروهای پسی شدیلک مسافرت در طریق قدرت نامحدود را آسان می سازد و خدا در بر این آدمی قرار میگیرد ، (۱) باین ترتیب جهان ارواح بسته نیست بلکه روح افراد است که بسته است .

اگر قلب مردم از مردگی نجات یابد و دروازه های ادراک پاک گردد همه چیز بر انسان آشکارا خواهد شد و به عالم نامحدود راه خواهد یافت . داروهایی که انسان را به عالم نامحدود می برد نوعی مستی ایجاد میکنند و هیپی را دیوانه خدا می سازد . بکار بردن داروی شیمیائی از کیفیت مخصوص جامعه صنعتی است زیرا در جامعه های قدیم ، این مستی بصورتهای دیگری وجود داشته است و امری تازه نیست (۲) تفاوت دنیای قدیم با جدید دراینست

۱- درباره اثر روانی داروها رجوع شود به :
Walter Stace : **Mysticisme et philosophie Crearye Stephon spinks : Psychologie**

۲- بهیج روی نخواهند یافت هشیارش

چنین که حافظ ما مست باده از لست

* * *

حافظ از چشمِ حکمت بکف آور جامی
بوکه از لوح دلت نقش جهالت برود

که ، در گذشته برای ارتباط بین محدود ، و نامحدود از مواد گیاهی استفاده میگردند ولی در دنیای کنونی مواد شیمیائی جانشین آن شده است . در هندوستان بنگ موجب تمهیل اندیشه مذهبی است(۱) و داروی دیگر شاهدانه و حشیش است که در امریکا بنام ماری جو آنا معروف است . در تاریخ هندوستان سوما گیاهی ناشناس است که کلید معرفت الهی است ، در کتب ریگک - ودا از این دارونام برده شده است همانطور که در اوستا از هئوما HAOMA سخن بیان آمده است .

در ادبیات ایران باستان برخی از گیاهان دارای ارزش بسیار است و منشأ پیدایش سرودها و مراسم مخصوص خدایان میباشد . این اثر مخصوصاً در شیره گیاه مقدس ، سوما SOMA در زبان سانسکریت ، یا « هئوما » در اوستا است .

عصاره این گیاه را میجوشانند بعدی که دارای دنگ شود . استعمال این مایع در موقع قربانی یکی از کهن‌ترین و بهترین رسمهای عبادت آریائی - هاست . این نوشابه را روی آتش میریختند ، الكلی که در آن موجود بود سبب اشتعال آتش میگردید . روحانیان نیز در موقع اجرای مراسم عبادت بقدر کفايت از آن می - نوشیدند . این نوشابه نه تنها مقدس و گرامی بود ، بلکه برای این گیاه درجه خدایی قائل بودند .

سوما یکی از خدایان مقتدر بود که مورد پرستش و احترام محسوب میشد ، وی در موقع رأفت نیکوکار و بهنگام غضب خطرناک و قهار بود . این خداگاهی نیز بخدایان دیگر قدرت و بزرگی میبخشید . ذرتشت مراسم قربانی و ریختن شراب برخاک و رسماً سوما را که نزد ایرانیان و هندیان بسیار محترم بود از آداب مذهبی حذف کرد . با وجود

این آئین سوما در غالب مراسم زرتشیان نفوذ فراوان دارد. (۱)
در اینجا است که حرمت ریختن شراب بر خاک در دیانت زرتشت با غزل
حافظ ارتباط میابد :

اگر شراب خوری جرعه ای فشان بر خاک
از آن گاه که نفعی رسد بغیر چه باک
برو بهر چه تو داری بخور، درین محور
که بی درین زند روزگار تین هلاک
بخاک پای تو ای سرو ناز پرورد من
که روز واقعه پا را مگیرم از سرخاک
چه دوزخی چه بهشتی چه‌آدمی چه‌پری
بمنذهب همه کفر طریقتست امساك
مهندس فلکی راه دیر شش جهتی
چنان بیست که ره نیست زیردیر مقاک
فریب دختر رز طرفه می زندره عقل
مباد تا بقامت حرام طارم تاک
براه میکده حافظ خوش از جهان رفته
دعای اهل دلت باد مونس دل پاک
در فرهنگ اسلام و ادبیات عرب، مخصوصاً اسماعیلیان فاطمی برای
خوبیختی روح حشیش را تجویز کرده اند، از این مذهب فرقه حشائین
بیرون می‌آید که رئیس آن حسن صباح بود و در ۱۲۱۸ قم مغول آنرا از
میان برد . (۲)

بطورکلی حشیش گیاه مقدس دسته هائی از دراویش اسلام نیز بشمار
می رود.

۱- محمد معین : مزدیسنا و ادب پارسی ، جلد اول ۴۰۱-۴۹

2 - Jean Servier : le Haschich et les reves de pouvoir .

بر خلاف قرآن، در قرن دوازدهم میلادی عرفای اسلام از الكل شرایی مقدس می سازند بهمن جهت نزد شعرای صوفی الكل شعار معرفت الهی است (۱) در دیانت تائو که زیر بنای تحقیقات داروئی لیری است نوعی مراسم مذهبی معمول است .

در این دین تربیاک و الكل ورقن کلید معرفت تائو است، که مؤمنین برای تقدیس و تکمیل آئین دینی بکار میبرند . در حدود قرن یکم قبل از میلاد یهودیان برای اینکه وارد عالم اشراق شوند تربیاک بکار می بردند و شراب ترک نفس و فراموشی می آشامیدند و از گل خشخاش استفاده میکردند (۲)

در مصر قدیم و یونان و روم و اروپای قبل از مسیحیت برای معرفت الهی داروهای بکار میبرند . هر دوست از داروئی بنام «تخت شاهد انه» حکایت می کند . در دیانت مسیح شراب خون حضرت عیسی است (۳) در هر حال در هر یک از ملل جهان بنوعی داروی معرفت الهی موجود است که از برخی از آنها کارشناسان هیبی بهره بردند و مواد جدید شمیائی را ساختند .

بطور کلی هم بستگی هیبیان دارای در وجه است یکی وجه درونی است

۱- در ادبیات ایران همواره ، نمیتوان می را در معنی حقیقی بکار برد بلکه دارای مفهوم مجازی و عرفانی است . مست عشق الهی با مستی الكل تفاوت دارد و اشعار عرفای ایران این حقیقت را آشکار میسازد :

خیال آب و گل در ره بهانه	نیدیم و مطریب و ساقی همه اوست
از این دریای ناپیدا کرانه	بده کشتنی می تا خوش برانیم
(حافظ)	

2 - Je veux regarder

۳- همان کتاب

تابنگری صفاتی می لعل فام را	صوفی بیا که آینه صافیست جام را
راز درون پرده زرندان مست پرس	کاین حال نیست زا هد عالی مقامرا

که بوسیله دارو است دیگری وجه بیرونی است که آن عشق برادرانه است که در میان آنها برقرار است.

۵- عشق .

چون معرفت الهی از طریق توجه به «من ذو نی» امکان دارد بنابراین دین حقیقی در قلب است (۱) و در هیچ صورت وزبانی وجود ندارد، همچنین متعلق به ملت و نژاد مخصوصی نیست. بنابراین هر کس باید راه خود را بروز تا بخدا برسد.

این خدا که از سفر درونی در قلب نمایان میگردد «عشق» است و چون از طریق تحقیق شخصی بدست می‌آید انسان باید بفرمان وجدان رفتار کند نه بدستور اشخاص زیرا دین الهی در قلب انسان است.

«عشق خدا» طرفدار صلح و متعلق به همه افراد بشر است.

نسل جدید دنیای غرب از خدای جدید که «خدای عشق گل» نام دارد میخواهد آلوه گیهای گذشته را بتویید و مانند خداوند دلار از جنگ و ستیز پیرهیزد و طرفدار صلح و عشق بنوع انسان باشد. بهمین جهت مذهب هیپی می‌گوید:

«دست خود را دراز مکن مگر اینکه بخواهی دست دیگری را فشار دهی».

هنگام ارتباط با یکدیگر میگویند: سلامت باش - عشق . هنگام خدا -

اـمـیـ بـدـهـ تـاـ دـهـمـتـ آـگـهـیـ اـذـرـ قـضاـ کـهـ بـرـوـیـ کـهـ شـدـمـ عـاشـقـ وـاـزـبـوـیـ کـهـ مـنـتـ کـمـرـ کـوهـ کـمـتـ اـزـ کـمـرـ مـوـرـ اـيـنـجـاـ نـاـمـيـدـ اـزـ دـرـحـمـتـ مشـوـاـیـ بـادـهـ پـرـستـ

صوفی از پرتو می دارد نهانی دانست
گوهر هر کس از این لعل توانی دانست
که نهر کو ورقی خواندمانی دانست
عرضه کردم دوچهان بر دل کار افتد
بحز از عشق توباقی همه فانی دانست

* * *

دیده آینه دار طلمت اوست
(حافظ)

دل سرا پرده محبت اوست

حافظی یکدیگر را برادر خطاب می‌کنند ولی بدون تأسف از یکدیگر جدا می‌شوند.

هنگام دعوت می‌گویند: باما بیا. نقاب از چهره دور کن، لباست را بدرآور، خوش باش، چرا نمی‌خواهی خوشبخت باشی.

جمله «ما شمارا دوست داریم» شعار هیبی است که با عشق ارتباط دارد. خدای هیبی مانند، خدايان اديان گذشته، وجود برتر نیست، دارای تبلیغات زیاد و افسانه‌های فراوان نمی‌باشد. خداگیست بدون ساققه‌جا و بیان عرفانی و جهانی خدای شادی بخش و زیان رسان، گشاینده روح و خرد، اندیشمند که در هر یک از افراد پسر یافت می‌شود، پدر انسان و سایر خدایان است. در هر حال دارای نبوغ و حقیقتی مسلم و عشق کامل است. (۱) یا بن ترتیب اصول این دین رامیتوان به قسمت کرد. یکی «متافیزیک» دیگری «مسائل اجتماعی» و سومی «اخلاق» اگر این سه اصل را بایکدیگر مورد توجه قرار دهیم میتوانیم عرفان هیبی را دین نام بگذاریم.

این دین از طریق تحریر به بدست می‌آید و عشق همگانی و معرفت کل است. در دیانت هیبی تنها دین قابل قبول آنست که عشق و رزیدن و خدمت به همگان را با انسان یاد بدهد، حقیقت جاویدان عشق یعنی آنچه که اورا خدا مینامند. در ادیان بزرگ جهان همه‌جا سخن از عشق بمبان است. ولی آنچه‌دان فلسفه عشق که بنیاد دین هیبی است به ادیان مسیح، هندو و بودا تعلق دارد. مقصود هیبی اینست که مانند عیسی در مسیحیت و کریشنا در هندو بودا زندگی کند. طبق دستور عیسی و بودا دیگران را دوست بدارد و مانند دین هندو خدای خود را عشق کل قرار داده و رستگاری را در طریق معرفت و عشق بداند. از این نظر است که زندگی آنان به مسیحیان ابتدائی شباخت دارد.